

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-32-05, 255-20-75

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

В И С Н О В О К

на проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо присвоєння почесного звання «Батько-герой», поданий народним депутатом України М.Бардіною та іншими народними депутатами України (реєстр. № 6162)

За дорученням Голови Верховної Ради України Р.Стефанчука Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянув на своєму засіданні 26 січня 2022 року (Протокол № 87) проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо присвоєння почесного звання «Батько-герой» (реєстр. № 6162 від 11.10.2021), поданий народним депутатом України М.Бардіною та іншими народними депутатами України.

За визначенням суб'єктів права законодавчої ініціативи зазначений законопроект внесений з метою запровадження почесного звання «Батько-герой» для відзначення ролі батька у сім'ї та вихованні дітей, популяризації відповідального батьківства.

Даним законопроектом пропонується шляхом внесення змін до законів України «Про державні нагороди України», «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю» та «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» запровадити почесне звання «Батько-герой» та встановити рівні соціальні гарантії для жінок і чоловіків, які мають звання «Мати-героїня» та «Батько-герой» відповідно.

Комітет з питань бюджету у своєму висновку до законопроекту наголошує, що реалізація положень законопроекту потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету на виготовлення нагрудних знаків, відповідних посвідчень, виплату державної соціальної допомоги, пенсійне забезпечення відповідно до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною». Отже, Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що даний законопроект має вплив на показники державного бюджету (призведе до збільшення видатків) і у разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2022 року він має вводитись в дію не раніше 1 січня 2023 року, а після 15 липня 2022 року - не раніше 1 січня 2024 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Комітет з питань молоді і спорту підтримує зазначений законопроект та пропонує рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду законопроекту в першому читанні прийняти за основу.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України вважає, що ідея проекту стосовно встановлення почесного звання «Батько-герой» вбачається конструктивною. Разом з тим, Головне управління у своєму висновку наводить низку зауважень до законопроекту, зокрема щодо неузгодженості новел законопроекту з чинною загальною концепцією Закону України «Про державні нагороди України», оскільки в частині четвертій статті 10 проекту пропонується визначити підстави присвоєння почесних звань виключно «Мати-героїня» та «Батько-герой», що вирізнятиме ці почесні звання з переліку інших державних нагород. Такий підхід, на думку Управління, виглядає сумнівним, адже до правового врегулювання аналогічних правових відносин доцільно, як правило, застосовувати комплексний системний підхід.

Інститут законодавства Верховної Ради України, підтримуючи загалом ідею відповідального батьківства, у своєму висновку до законопроекту висловлює зауваження як концептуального характеру, так і до положень законопроекту. Зокрема, фахівці Інституту зауважують, що пропозиція, викладена в абзаці шостому пункту 1 розділу I законопроекту не може бути підтримана, оскільки порушує внутрішню логіку статті 10 Закону України «Про державні нагороди України», в якій міститься перелік почесних звань (без визначення їх змісту) та загальне правило про порядок їх присвоєння. Не може бути підтримана, на думку фахівців, пропозиція, передбачена пунктом 3 законопроекту, оскільки положення частини восьмої статті 1 Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною», до якої пропонується зміни, передбачає право на пенсію за особливі заслуги жінок, які народили п'ятеро і більше дітей та виховали їх до шестирічного віку, тобто без прив'язки до почесного звання «мати-героїня» та з акцентуванням на народженні та вихованні до шестирічного віку.

Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини підтримується даний законопроект та наголошується на розробці Міністерством соціальної політики України за ініціативи Уповноваженого з прав людини нормативно-правового акта задля законодавчого врегулювання встановлення почесного звання чоловікам, які самостійно виховують п'ятьох і більше дітей.

Міністерство соціальної політики у своїх пропозиціях до законопроекту відзначає, що реалізація положень законопроекту потребуватиме видатків із Державного бюджету України, які не забезпечені реальними джерелами їх фінансування та інформує, що міністерством розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення почесного звання чоловікам, які виховали п'ятьох і більше дітей, що досягли восьмирічного віку», який направлено на погодження центральним органам виконавчої влади.

Міністерство фінансів України, здійснивши експертний аналіз законопроекту згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України, у своєму висновку також акцентує увагу, що реалізація положень законопроекту матиме вплив на видаткову частину державного бюджету України, бюджету Пенсійного

фонду України, зокрема, на пенсійне забезпечення відповідно до Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною», виготовлення нагрудних знаків і посвідчень, виплати державної соціальної допомоги. При цьому, Міністерство фінансів зазначає, що визначити вартісну величину впливу на показники бюджету наразі неможливо у зв'язку з відсутністю вихідних даних, а саме кількості осіб, яким буде присвоєно таке почесне звання.

Заслухавши інформацію підкомітету з питань законодавчого забезпечення діяльності органів державної влади, державних символів і нагород, з'ясувавши позицію народних депутатів України - членів Комітету, запрошених на засідання осіб та всебічно обговоривши питання, Комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо присвоєння почесного звання «Батько-герой» (реєстр. № 6162), поданий народним депутатом України М.Бардіною та іншими народними депутатами України, за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України, голову підкомітету з питань законодавчого забезпечення діяльності органів державної влади, державних символів і нагород О.Літвінова.

Голова Комітету

А.КЛОЧКО

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Клочко Андрій Андрійович
Сертифікат: 3ED5083160DBC59B04000009CBF1100EFD11F00
Дійсний до: 30.08.2023 14:53:35

Апарат Верховної Ради України
№ 04-23/03-2022/26919 від 31.01.2022

816844